

Miljödepartementet

Beslut om svensk strategi för samarbetet med FN:s miljöprogram, UNEP

---

1 bilaga

Ärendet

Svensk UNEP-strategi för 2008-2010 går ut vid årsskiftet. Efter uppdatering av inaktuella skrivningar i den nuvarande strategin föreslås en förlängning av strategin till 2014. Miljödepartementet har i samråd med berörda sakenheter på M, UD samt Sida tagit fram förslaget.

Strategin ska ligga till grund för allt svenskt samarbete med FN:s miljöprogram, UNEP, bland annat samarbetsavtal mellan Sverige och UNEP. Strategin fastställer mål för samarbetet och stakar ut riktlinjer för hur dessa ska nås.

Regeringens beslut

Regeringen beslutar anta den uppdaterade strategin för Sveriges samarbete med UNEP enligt *bilaga*.

Utdrag till

Statsrådsberedningen/SAM

Utrikesdepartementet U/USTYR

Utrikesdepartementet U/MU

Finansdepartementet/BA

Ambassaden Nairobi

Sveriges ständiga representation vid Förenta nationerna i New York

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)

Naturvårdsverket

Kemikalieinspektionen

Miljödepartementet

Internationella enheten

Svensk UNEP-strategi perioden 2011–2014:

Beslutad av Sveriges regering 2010-12-22.

1 Strategins syfte och inriktning	2
1.1 Definitioner	3
1.2 Akronymlista	4
2 UNEP:s roll	5
3 UNEP:s organisation och verksamhet	6
3.1 Styrelsemöten och globala ministerforum	6
3.2 En mer effektiv förvaltning	7
3.3 Svenskar i UNEP	7
4 Budget och finansiering	8
4.1 Finansiering av UNEP:s verksamhet	8
4.2 Svensk finansiering 2011-2014	9
5 UNEP och det globala systemet	10
5.1 Internationell miljöförvaltning	10
5.2 Samverkan och samstämmighet mellan sekretariaten för multilaterala miljökonventioner	11
5.3 UNEP:s samarbete med övriga FN och andra multilaterala organisationer	11
5.4 Stärka kopplingarna mellan utvecklingssamarbete och miljö	12
6 Samråd och partnerskap i UNEP-arbetet	13
6.1 Svensk samordning	13
6.2 Konsultationer med UNEP	13
6.3 Partnerskap	14
6.4 EU-samordning	14
6.5 Nordisk samordning	15
7 Prioriterade sakfrågor i UNEP-samarbetet	15
8 Ansvarfördelning i genomförandet av UNEP-strategin	19
9 Uppföljning och utvärdering av strategin	20

1 Strategins syfte och inriktning

Strategin ska ligga till grund för allt svenskt samarbete med FN:s miljöprogram, UNEP, bland annat samarbetsavtal mellan Sverige och UNEP. Strategin är en förlängning, med vissa uppdateringar, av den svenska UNEP-strategin för 2008-10. Den fastställer mål för samarbetet samt stakar ut riktlinjer för hur vi ska arbeta för att nå dessa fram till 2014.

Med utgångspunkt i återkommande bedömningar av UNEP:s relevans och effektivitet anger strategin hur Sverige ska bidra till att stärka UNEP:s roll, relevans och effektivitet, såväl internt som i det bredare internationella miljöarbetet. De sakfrågor som ska prioriteras i det svenska samarbetet med UNEP fastställs. Strategin anger ansvarsfördelningen mellan med offentliga medel finansierade svenska aktörer i genomförandet av strategin.

Strategin omfattar allt svenskt statligt samarbete med UNEP. De departement och myndigheter som särskilt berörs är Miljödepartementet, Utrikesdepartement, Sida, Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen.

Strategin gäller från 2011 till 2014. Samtliga mål gäller till slutet av perioden om inget annat anges. Strategin kan revideras om väsentligt ändrade förutsättningar gör att delar av strategin blir otillräckliga eller inte längre relevanta. En sådan ändrad förutsättning kan till exempel vara ett resultat av UNEP:s interna reformprocesser eller ändrade svenska prioriteringar.

1.1 Definitioner

Internationell miljöförvaltning (IEG) - Med begreppet "förvaltning" (eng. *governance*) menas både beslutsfattande och en institutionell struktur för att genomföra fattade beslut. Internationell miljöförvaltning handlar därför om multilaterala processer för beslutsfattande på miljöområdet och den internationella arkitektur av till exempel FN-organ och konventionssekretariat som finns för att genomföra besluten. Termen innefattar också samordningen och genomförandet av internationella miljöbeslut på nationell nivå.

Miljöauktoritet - Auktoritet har här samma betydelse som engelskans *authority*. Vad gäller UNEP:s roll som global miljöauktoritet avses ordets båda betydelser: styrande myndighet och expert på miljöområdet.

Effektivitet - UNEP:s bidrag till uppställda relevanta mål samt en verksamhet som är organiserad så att den leder till resultat, och effektivt utnyttjar de medel som finansierar verksamheten.

Relevans - Överensstämmelse mellan UNEP:s mål och svenska mål för global utveckling samt UNEP:s roll i den multilaterala arkitekturen för internationellt samarbete inom sitt mandat.¹

---

¹ Svensk strategi för multilateralt utvecklingssamarbete, (UD 07.034).

1.2 Akronymlista

CDM – Clean Development Mechanisms
CEB – United Nations System Chief Executives Board
CPR – UNEP Committee of Permanent Representatives
CSD – UN Commission on Sustainable Development
EMG – Environment Management Group
EU – Europeiska unionen
FAO – Food and Agriculture Organization of the United Nations
FN – Förenta nationerna
GEF – Global Environmental Facility
GMEF – Global Ministerial Environment Forum
GRID-Arendal - Global Resource Information Database
HKP – hållbar konsumtion och produktion
IEG – International Environmental Governance
ISDR – International Strategy for Disaster Reduction
IPBES – Intergovernmental Platform on Biodiversity and Ecosystem Services
JPO – Junior Professional Officer
MEA – multilaterala miljöavtalen
NGO – Non Governmental Organization
PEI – Poverty and Environment Initiative, UNDP
POP – Persistent Organic Pollutants
REDD – Reducing Emissions from Deforestation and Degradation
SAICM – Strategic Approach to International Chemicals Management
SEI – Stockholm Environment Institute
Sida – Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete
SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
TEEB – Economics of Ecosystems and Biodiversity
UNDP – United Nations Development Programme
UNEP – United Nations Environment Programme
UNEO – United Nations Environment Organization
UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNFPA – United Nations Population Fund
UN-Habitat – United Nations Human Settlements Programme
UNHCR – United Nations High Commissioner for Refugees
UNIDO – United Nations Industrial Development Organization
UNITAR – United Nations Institute for Training and Research
UD-P-SIR – UD:s sekretariatet för internationell rekrytering
WHO – World Health Organization
WPIEI – Working Party on International Environment Issues
WTO – World Trade Organization

2 UNEP:s roll

Enligt sitt mandat ska UNEP främja internationellt miljösamarbete, föreslå policys på miljöområdet, övervaka miljösituationen i världen och samordna miljöverksamheten inom FN-systemet. UNEP ska fungera som FN:s främsta organ på miljöområdet och ska som den ledande globala miljöauktoriteten peka ut de mest prioriterade miljöfrågorna. Utifrån sitt mandat är UNEP därför en relevant organisation för Sverige att samarbeta med, både när det gäller den svenska politiken för global utveckling, miljöpolitiken och utvecklingssamarbetet. Verksamheten ska i enlighet med uppdraget i huvudsak finansieras genom den Miljöfond som UNEP administrerar. Större delen av verksamheten finansieras dock sedan länge genom öronmärkta bidrag till av givarna prioriterade områden.

Betydelsen av miljöfrågor för utveckling och säkerhet och vikten av att de får genomslag i den internationella politiken gör att behovet av en stark mellanstatlig miljöauktoritet ökar. Ett övergripande mål för Sveriges samarbete med UNEP är därför att verka för en stärkt internationell miljöförvaltning, vilket bidrar till en miljömässigt hållbar och rättvis global utveckling.

Mål

- UNEP är en relevant, handlingskraftig aktör i den internationella miljöförvaltningen som på vetenskaplig grund identifierar, prioriterar och upplyser om globala och regionala miljöproblem och lösningar.
- UNEP arbetar resultatriktat för att de multilaterala miljööverenskommelser som gjorts omsätts i handling av regeringar, internationella organisationer och viktiga samhällsgrupper.

Åtgärder

Sverige ska verka för att tyngdpunkten i UNEP:s verksamhet är att ta fram kunskapsunderlag för beslutsfattande, utveckla den internationella miljörätten samt att ge policy- och kapacitetsutvecklande rådgivning åt regeringar, regionala organ och andra internationella organisationer i miljöfrågor. Sverige ska därför arbeta för att UNEP får en tydlig och stark roll som auktoritet när det gäller miljöövervakning och analys av miljötillståndet.

Sverige ska också verka för att UNEP är pådrivande i det mellanstatliga miljösamarbetet och ledande i utvecklingen, genomförandet och uppföljningen av existerande och eventuella nya multilaterala miljöavtal.

3 UNEP:s organisation och verksamhet

3.1 Styrelsemöten och globala ministerforum

UNEP:s ordinarie styrelsemöte hålls vartannat år. Där fattas beslut om bland annat arbetsprogram och budget. Mellanliggande år hålls extra styrelsemöten. Ett globalt miljöministerforum, GMEF, med uppgift att ge vägledning för det internationella miljöarbetet äger rum i samband med såväl ordinarie som extra styrelsemöten.

Mål

- UNEP:s ministerforum är det ledande globala miljöpolitiska forumet, som anger policy och vägledning för hur det globala miljöarbetet ska stärkas och effektiviseras. Ministrarna behandlar aktuella frågor och har en tydlig beslutsfattande roll.
- UNEP:s styrelsemöten är effektiva. Beslut fattas om ett arbetsprogram och budget som på ett resultatriktat sätt vägleder all verksamhet, även den som finansieras helt eller delvis av öronmärkta bidrag.

Åtgärder

Sverige ska bilateralt, samnordiskt och genom EU, arbeta för mer effektiva styrelsemöten, bland annat genom stöd till exekutivdirektören och sekretariatet att rationalisera dagordningen och dokumentationen.

Sverige ska verka för att GMEF stärks i sin roll att ange policyinriktning och prioriteringar för det internationella miljöarbetet. Några faktorer som kan bidra till detta är en angelägen dagordning, långtgående förberedelser inför forumet och former för forumets genomförande som främjar en vidareförmedling av resultatet från GMEF till övriga FN-systemet och det övriga internationella samfundet.

Sverige välkomnar att ledande representanter för till exempel andra FN-organ och internationella finansiella institutioner bjuds in till ministerforumet. Sverige ska vara pådrivande för att representanter för näringsliv och NGO:s ges möjlighet att delta under styrelsemöten/ministerforum och uppmuntra deras aktiva deltagande.

Sverige ska stödja att UNEP:s styrelse utökas till universellt medlemskap för stater, under förutsättning att en effektiv intersessionell styrmekanism skapas med ett mindre antal valda medlemmar.

3.2 En mer effektiv förvaltning

Ett omfattande reformeringsarbete inom UNEP inleddes 2007. Reformerna syftar till att åstadkomma en mer resultatorienterad organisation på basen av en medellångsiktig strategi för 2010–2013.²

Mål

- UNEP har en effektiv organisation och administration. Mål- och resultatstyrning genomsyrar hela UNEP:s arbete.
- UNEP:s system för uppföljning, utvärdering och revision är centrala verktyg harmoniserade med högsta standard inom FN-systemet.

Åtgärder

Sveriges ska stödja insatserna för att reformera UNEP och bidra till att de interna reformerna gör UNEP till en mer relevant och effektiv organisation³. Personalpolitik, interninformation och rapportering till styrelsen ska vara utformade så att de bidrar till en väl fungerande resultatstyrning.

Sverige ska bevaka att revisionsrapporter och styrelsebeslut har tillfredsställande transparens vad gäller finansiell redovisning och att de hanteras enligt ett särskilt ramverk för kontroll ("Accountability Framework").

Sverige ska verka för en transparent rekrytering till tjänster inom UNEP. Detta kan ske genom stöd till UNEP-sekretariatet och via kommittén av permanenta representanter, CPR, i Nairobi.

3.3 Svenskar i UNEP

I november 2010 arbetade endast fem svenskar på UNEP, ingen av dem på högre nivå än P5. Främjandet av rekryteringen av svenskar till internationella organisationer ses som en del av svensk utrikes- och biståndspolitik.

Mål

- Antalet svenskar anställda av UNEP har ökat, så att antalet bättre motsvarar det sammanlagda svenska bidraget till UNEP.

Åtgärder

² "United Nations Environment Programme Medium-term Strategy 2010–2013: Environment for Development" (beslut "UNEP SS.X/3").

³ Enligt kriterierna för relevans och effektivitet i Strategi för multilateralt utvecklingssamarbete (2007-03-30), och i relation till hur mycket organisationen kan bidra till att de svenska miljö kvalitetsmålen uppfylls och att förbättra den globala miljösituationen (Prop. 2004/05:150).

Sverige ska aktivt främja rekryteringen av svensk personal till UNEP på alla nivåer och särskilt på nivå över P5 och till arbete med svenska prioriterade sakfrågor (se avsnitt 7).

UD-P-SIR har en nyckelroll i rekryteringen av svenskar till det multilaterala systemet. UD-P-SIR ska i samråd med Miljödepartementet och andra berörda verka för att främja rekryteringen av svenskar till UNEP. JPO-allokeringen till UNEP beslutas inom ramen för de principer som Sida etablerar för JPO-programmet.

Information sprids i Sverige om lediga tjänster inom UNEP via Regeringskansliets webbplats och till utvalda målgrupper.

Ambassaden i Nairobi har en viktig uppgift då det gäller att främja rekryteringen av svenskar till UNEP utifrån sin kunskap om organisationen och planerade förändringar. Det är viktigt att ambassaden fortsätter odla sina kontakter med organisationen, såväl med centrala personer för rekrytering som med anställda svenskar inom UNEP.

4 Budget och finansiering

4.1 Finansiering av UNEP:s verksamhet

UNEP:s Miljöfond finansierade ursprungligen även andra FN-organs miljöprogram, men den samordningsrollen har med tiden ersatts av att finansiera UNEP:s egen personal och verksamhet. En internationell miljöförvaltning med många och löst sammanhängande fristående multilaterala organ har växt fram utan att UNEP som den ledande globala miljöauktoriteten getts tillräckliga medel för att effektivt kunna samordna systemet. Beroendet av öronmärkta bidrag är stort samtidigt som UNEP:s arbetsprogram inte finansieras fullt ut.⁴

Ländernas bidrag till Miljöfonden ska enligt beslut på det extra styrelsemötet 2002 vägledas av en indikativ bidragsskala. Den baseras på FN:s ordinarie bidragsskala och historiska givarbeteenden.

Mål

- Miljöfonden har utökats och återfått en dominerande ställning i UNEP:s finansiella struktur.
- De flesta länder följer den indikativa bidragsskalan och bördefördelningen mellan länderna är i större utsträckning fördelad efter betalningsförmåga.

---

⁴ Biennium 2010–2011 var relationen mellan Miljöfonden och de öronmärkta bidragen, ca 44% (ca 180 miljoner USD) respektive 56 % (ca 228 miljoner USD).

Åtgärder

Sverige stödjer den indikativa bidragsskalan och ska verka för att alla i-länder betalar minst sin andel enligt FN:s ordinarie fördelningsnyckel, och för att betydligt fler u-länder ska bidra. Sverige ska även stödja fortsatta förhandlingar om en bidragsskala som ökar intäkterna och förutsägbarheten i UNEP:s ekonomi.

Vid beslut om arbetsprogram ska Sverige verka för att finansieringen av samtliga föreslagna aktiviteter är säkerställd.

Sverige ska driva frågor om minskad öronmärkning i styrelsesammanhang och i bilaterala kontakter med andra länder. Sverige bör också verka för en bördefördelning som motsvarar betalningsförmåga.

GEF:s⁵ styrelse har mandatet att bestämma om fördelningen av GEF:s resurser. Sverige ska där verka för att UNEP inom sitt mandat bibehåller sin roll som genomförare av GEF-finansierade insatser. Sverige ska vidare verka för att UNEP:s effektivitet ytterligare stärks, särskilt vad avser redovisning och uppföljning av genomförda GEF-insatser genom interna reformer för bättre rutiner för utvärdering, redovisning och revision. GEF:s styrelse har mandatet att bestämma om fördelningen av GEF:s resurser.

4.2 Svensk finansiering 2011–2014

Sverige hör traditionellt till UNEP:s tio största bidragsgivare. Det årliga svenska basbudgetstödet till Miljöfonden betalas ut av Miljödepartementet. Öronmärkta bidrag ges framför allt av Miljödepartementet, Sida, Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen.

Finansiering som bidrar till en effektiv, transparent och koherent kärnverksamhet är viktigare än att i detalj kunna styra svenska insatser. Därför gäller en princip om icke-öronmärkt framför öronmärkt för svenska bidrag.⁶

Mål

- Det svenska bidraget till Miljöfonden ska lägst motsvara vår andel enligt UNEP:s indikativa bidragsskala.
- De svenska öronmärkta bidragen är förutsägbara och samordnade nationellt, och förmedlas utan att Sverige i detalj styr verksamheten.

Åtgärder

---

⁵ Global Environmental Facility

⁶ Enligt den svenska strategin för multilateralt utvecklingssamarbete.

I enlighet med den svenska strategin för multilateralt utvecklingsamarbete ska beslut om bidrag, och andra former av engagemang, prövas förutsättningslöst med ledning av kriterierna relevans och effektivitet. Detta gäller även bidrag till Miljöfonden, vilket beslutas om inom ramen för den årliga svenska budgetprocessen.

Öronmärkt stöd ska endast ges i undantagsfall, då det är avgörande för att Sverige ska säkra genomslag i en starkt prioriterad sakfråga. Stödet ska ges som programstöd och därmed ligga inom ramen för beslutat arbetsprogram.

Alla statliga bidragsgivare till UNEP ska informera Miljödepartementet om kommande bidrag till organisationen. Diskussioner om bidragsnivåer och fördelning till olika UNEP-program ska föras löpande mellan berörda departement och myndigheter, bland annat genom samrådsgruppen (se vidare avsnitt 6.1).

5 UNEP och det globala systemet

5.1 Internationell miljöförvaltning

De globala miljöutmaningarna ställer krav på tillförlitlig miljöinformation och kunskap. De innebär också högre förväntningar på miljöintegration i all FN:s verksamhet och ett accelererande behov av stöd för genomförande i fattiga delar av världen. För att hantera dessa utmaningar krävs en väl fungerande internationell miljöförvaltning (International Environmental Governance, IEG). Den internationella miljöförvaltningen är i nuläget fragmenterad, överlappande och saknar en samlande kraft. UNEP behöver kapacitet att på ett fullgott sätt möta de behov som finns.

Under den tidsperiod som strategin avser kommer en FN-konferens om hållbar utveckling, UNCSD, äga rum i Rio de Janeiro, Brasilien (maj 2012). IEG kommer vara den del av konferensens tema ”Institutionella ramverket för hållbar utveckling”.⁷

Mål

- UNEP:s kapacitet och status som normgivande aktör i den internationella miljöförvaltningen – som tillhandahåller spjutspetskompetens i miljöfrågor som stöd till medlemsländerna, övriga FN-systemet och till internationella finansiella institutioner – har stärkts.

Åtgärder

---

⁷ Se vidare resolution A/RES/64/236.

Sverige ska arbeta för stegvisa förstärkningar av UNEP. Dessa bör på sikt leda till att UNEP ombildas till ett fackorgan, UNEO, med en effektiv beslutsstruktur, tillräcklig och uttaxerad finansiering samt en tydligt samordnande roll för alla viktiga internationella miljöavtal.

Sverige ska föra en dialog inom EU med enskilda länder och med andra geografiska grupper för att nå ökad samsyn om hur UNEP:s roll ska stärkas.

5.2 Samverkan och samstämmighet mellan sekretariaten för multilaterala miljökonventioner

Det finns över 500 multilaterala miljöavtal. De många sekretariaten, rapporteringskraven, mötena med mera innebär att systemet som helhet blir ineffektivt. Samtidigt innebär bristande samverkan uteblivna synergier trots de kopplingar som finns mellan många miljöfrågor. UNEP är värd för flera konventionssekretariat.

Mål

- En effektiv samordning mellan de internationella konventionssekretariaten med UNEP som samlande kraft.

Åtgärder

Sverige ska verka för att UNEP inom ramen för befintligt mandat i högre grad arbetar för ökad samordning mellan sekretariaten för internationella miljökonventioner.

Sverige ska stödja initiativ för ökat samarbete mellan konventionerna samt UNEP:s arbete med att bygga upp central kompetens om till exempel miljö rätt och genomförande av internationella miljöavtal. Cheferna för konventionssekretariaten bör inbjudas att delta i styrelsemöten och GMEF.

För att stärka efterlevnaden av de internationella miljökonventionerna ska Sverige arbeta för en harmonisering av procedurer samt för mer samverkan och koherens i genomförandet på region- och landnivå.

5.3 UNEP:s samarbete med övriga FN och andra multilaterala organisationer

Ett sätt att förmå FN-systemet att effektivisera och stärka sina insatser är att öka samarbetet mellan olika organ för att ta tillvara komparativa fördelar.

Mål

- UNEP är en respekterad samarbetspartner inom FN och till de internationella finansieringsinstitutionerna.
- UNEP uppfyller de krav som One UN-arbetet innebär.

Åtgärder

Sverige ska nationellt och i det multilaterala systemet verka för att UNEP:s samarbete med andra aktörer inom FN stärks, utvidgas och permanentas, särskilt med UNDP, FAO, WTO, UNESCO, UNFPA, UN-Habitat, UNIDO, UNHCR, UN-Water, UNITAR och WHO. Sverige ska också arbeta för att UNEP utvecklar sitt samarbete med de internationella finansiella institutionerna, främst Världsbanken.

Sverige ska stödja UNEP:s arbete med att utarbeta principer och goda exempel för att få in miljöaspekter i andra FN-organs verksamhet. Sverige ska uppmuntra exekutivdirektörens aktiva medverkan i FN-chefernas samordningsorgan (CEB) och ställa krav på UNEP att efterleva systemöverskridande riktlinjer.

Sverige ska stödja UNEP att även fortsättningsvis bidra med miljökompetens inom ramen för WTO-förhandlingar om samarbete mellan sekretariaten för WTO och de multilaterala miljöavtalen (MEA:s), relationen mellan regler i WTO och MEA:s samt borttagande av handelshinder för miljövaror, tjänster och teknik.

Sverige ska stödja att Environment Management Group (EMG) i enlighet med sitt ursprungliga mandat har en aktiv roll med att koordinera miljöinsatser i det multilaterala systemet.

5.4 Stärka kopplingarna mellan utvecklingssamarbete och miljö

Omsorg om miljön är en förutsättning för att FN:s millennieutvecklingsmål ska uppnås. Många av de fattigaste människorna är direkt beroende av naturresurser och väl fungerande ekosystem för sin försörjning. Under tidsperioden strategin gäller är ”Miljö och klimat” en av tre prioriteringar i Sveriges utvecklingssamarbete.

Som FN-systemets ledande auktoritet på miljöområdet har UNEP en viktig roll, särskilt vad gäller det sjunde millennieutvecklingsmålet om att trygga en hållbar miljö. Av central betydelse är UNEP:s samarbete med FN:s utvecklingsprogram, UNDP, om integrering av miljöskydd i nationella fattigdomsstrategier, det så kallade Poverty and Environment Initiative (PEI) och de båda organisationernas gemensamma initiativ om klimatanpassning.

Mål

- UNEP samarbetar med relevanta organisationer för att utifrån sitt mandat bidra med kompetens för att miljösäkra FN:s utvecklingsarbete på landnivå.

Åtgärder

Sverige ska stödja UNEP:s arbete med att, tillsammans med aktörer som UNDP och GEF, genomföra den så kallade Baliplanen om teknologistöd till och kapacitetsbyggande i utvecklingsländer.⁸

Sverige ska främja aktivt deltagande av UNEP i UN Development Group och andra fora för samordning av FN:s operationella arbete som kan växa fram i takt med att reformeringen av FN fortskrider.

Sverige ska i dialog med UNEP-sekretariatet och i samband med styrelsemötena bidra till att fattiga människors perspektiv och ett rättighetsperspektiv genomsyrar UNEP:s arbete.

6 Samråd och partnerskap i UNEP-arbetet

6.1 Svensk samordning

Flera departement och myndigheter samarbetar med UNEP inom ramen för sina olika verksamhetsområden. Det ställer stora krav på samordning.

Mål

- Det svenska UNEP-arbetet har ett väl etablerat och förankrat system för samordning.

Åtgärder

Samordningen av svensk UNEP-politik ska främst ske genom en samrådsgrupp bestående av företrädare för berörda departement och myndigheter. Detta UNEP-samråd bör äga rum minst två gånger per år. Miljödepartementet är sammankallande. Ett av mötena bör utvidgas med deltagare från NGO:s och näringslivet.

Samrådsgruppen ska diskutera aktuella UNEP-frågor samt förbereda styrelsemöten och konsultationer. Samrådsgruppens övergripande syfte är att följa upp genomförandet av den svenska UNEP-strategin.

Samordning om bidragsgivning och annan fortlöpande verksamhet ska ske kontinuerligt.

6.2 Konsultationer med UNEP

Sverige har varje år konsultationer med UNEP för att stämma av pågående arbete, få genomslag för svenska prioriteringar och för att utbyta information.

Mål

---

⁸ "The Bali Strategic Plan for Technology Support and Capacity Building". Antogs genom beslut 23/1 på UNEP:s styrelsmöte 2005 (GC23).

- Produktiva och strategiska överläggningar med exekutivdirektören och relevanta avdelningschefer minst en gång per år.

Åtgärder

Svenska bilaterala konsultationer med UNEP:s sekretariatet ska företrädesvis äga rum i samband med större möten eller då exekutivdirektören/avdelningschefer besöker Sverige, alternativt via videolänk för att spara tid och pengar och minska miljöbelastningen.

Sverige ska även delta i gemensamma nordiska överläggningar med UNEP-sekretariatet. Dessa bör ske årligen och kan äga rum både med Nairobi- och Paris-kontoret. Om möjligt bör de gemensamma konsultationerna äga rum i något av de nordiska länderna. Ansvar för att ordna konsultationerna roterar mellan länderna. Sverige bör vara öppet för att även bjuda in andra likasinnade europeiska länder att delta vid konsultationerna.

6.3 Partnerskap

Sveriges mål för UNEP-samarbetet kan bara uppnås i samverkan med andra länder, framför allt inom EU och Norden.

Mål

- Sverige mobiliserar stöd för svenska ståndpunkter genom alliansskapande.

Åtgärder

En bedömning ska göras löpande, men särskilt när arbetsprogram utarbetas och under förhandlingar, om vilka samarbeten med andra länder som kan bidra till att nå svenska målsättningar.

6.4 EU-samordning

EU:s medlemsstater samordnar ofta sina ståndpunkter för att få större inflytande i UNEP. I de fall där EU-samordning sker, sker samordningen i rådsarbetsgruppen för internationella miljöfrågor (WPIEI) och till viss del inför CPR i Nairobi.

Mål

En effektiv EU-samordning sker mellan Stockholm, Bryssel, New York och Nairobi.

Åtgärder

Sverige ska delta i samordning och informationsutbyte, vilket inkluderar dialog mellan UNEP-handläggarna i Stockholm och Nairobi samt berörda handläggare i New York Bryssel. Sverige ska så långt det är möjligt stödja EU:s ordförandeskapsland inför och under styrelsens möten så att EU kan spela en konstruktiv och kraftfull roll.

6.5 Nordisk samordning

De nordiska länderna möts på tjänstemannanivå ett par gånger om året för att utbyta information och idéer när det gäller globala miljöfrågor och hållbar utveckling. Nordiska intressen i UNEP sammanfaller ofta och kan ses i ljuset av den betydande andel av Miljöfonden som de nordiska länderna står för.

Mål

- Nordisk samordning sker på områden där det finns gemensamma intressen och ger Sverige en starkare röst i UNEP.

Åtgärder

Sverige ska samarbeta med övriga nordiska länder, främst inom de områden som prioriteras i svenska UNEP-samarbetet. Så långt det är möjligt ska en arbetsfördelning göras mellan de nordiska länderna.

Sverige ska delta i nordiska diskussioner med UNEP-sekretariatet när det gäller projekt eller programområden där de nordiska länderna har gemensamma intressen. Angående gemensamma nordiska konsultationer, se avsnitt 6.2.

7 Prioriterade sakfrågor i UNEP-samarbetet

I samarbetet med UNEP prioriterar Sverige ett antal sakfrågor. Frågorna har valts inom ramen för UNEP:s verksamhet som bland annat uttrycks i programmets medellångsiktiga strategi för 2010–2013. Frågorna utgör delar av det internationella miljöarbetet där UNEP av berörda departement och myndigheter, utifrån svenska målsättningar och prioriteringar, bedömts ha en särskilt viktig funktion att fylla. Det handlar både om sakfrågor där UNEP redan nu har en viktig roll i den internationella miljöförvaltningen (till exempel HKP) och om sakfrågor där det finns luckor i det nuvarande systemet som Sverige anser att UNEP är en lämplig aktör för att ta sig an (till exempel ekosystemtjänster).

Utöver de prioriterade sakområdena ska allt svenskt UNEP-samarbete främja och ta hänsyn till två horisontella prioriteringar: *jämställdhet mellan kvinnor och män* och *civila samhällets deltagande*.

Följande sakfrågor ska prioriteras i allt svenskt UNEP-samarbete (ingen inbördes rangordning):

Biologisk mångfald och förvaltning av ekosystemtjänster

Mål

- Att UNEP genom sitt arbete med den globala strategin för uppföljning av Millennium Ecosystem Assessment har bidragit till

att stärka kunskapen om kopplingen mellan ekosystemtjänster och mänsklig välfärd, bland annat genom att processer och verktyg för att integrera ett ekosystemtjänstperspektiv i nationella utvecklingsprocesser och planer har utvecklats.

- Att UNEP har vidtagit nödvändiga åtgärder för att etablera en internationell plattform för kunskap om biologisk mångfald och ekosystemtjänster (IPBES), i enlighet med internationella beslut.⁹
- Den globala TEEB-studien¹⁰ har omsatts i nationellt och regionalt arbete för att bland annat utreda de ekonomiska konsekvenserna av utarmningen av ekosystemtjänster. Detta ska ske integrerat med mål 1 och 2, så långt möjligt.

Grön ekonomi inklusive hållbara konsumtions- och produktionsmönster

Mål

- UNEP har i nära samarbete med UNDESA och andra relevanta FN-organisationer utarbetat ett förslag till ett tioårigt globalt ramverk av program som antas vid CSD 19.¹¹
- UNEP har en fortsatt viktig roll med att främja hållbar konsumtion och produktion och att i samarbete med länder, andra FN-organisationer och andra multilaterala aktörer implementera och följa upp det 10-åriga ramverket av program som ett bidrag till arbetet med grön ekonomi .
- UNEP har arbetat med att främja omställningen till en grön ekonomi genom att till regeringar, med särskild fokus på utvecklingsländer, erbjuda stöd och vägledning, baserad på bland annat internationella erfarenheter och goda exempel, för utveckling och utvärdering av grön ekonomi-reformer.
- UNEP har aktivt bidragit till ett framgångsrikt och konkret utfall av UNCSD:s tema ”grön ekonomi inom ramen för hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning”. Organisationens arbete har hjälpt till att skapa en gemensam förståelse för begreppet och en gemensam bild av fördelarna och utmaningarna i omställningen till en grön ekonomi.

Kemikalier

Mål

---

⁹ UNGA-resolution A/C.2/65/L.71

¹⁰ The Economics of Ecosystems and Biodiversity.

¹¹ Enligt genomförandeplanen från the World Summit on Sustainable Development i Johannesburg 2002. Ett tema för CSD-cykeln 2010/11.

- UNEP har vidareutvecklat och prioriterar sitt arbete med den globala kemikaliestrategin (SAICM), särskilt med inriktning på stöd till utvecklingsländer och genomförande av den globala strategin. UNEP arbetar aktivt för att uppfylla sin roll i förhållande till SAICM och SAICM-sekretariatet.
- Förhandlingarna om ett legalt bindande globalt instrument för kvicksilver har lett fram till en antagandet av en konvention med ambitiösa åtaganden.
- UNEP har fått ett tydligt mandat för att ta fram förslag på ytterligare synergier inom kemikalie- och avfallsområdet, inklusive förslag om reglering av andra ämnen som anses utgöra globala problem ("substances of global concern") än sådana svårnedbrytbara miljögifter (POPs) som omfattas av Stockholmskonventionen.
- Medlemsländerna har avslutat riskutvärderingarna för bly respektive kadmium och har identifierat ett antal områden där det krävs gemensamma och koordinerade åtgärder för att minska riskerna.

Klimat inklusive energi

Mål

- UNEP har vidareutvecklat sitt arbete med REDD+ för att på ett betydande sätt minska utsläppen genom minskad avskogning i utvecklingsländer.
- UNEP har genom fortsatt arbete med Black Carbon (sot) och andra kortlivade klimatpåverkande ämnen bidragit till ökad kunskap och politiskt fokus på frågan, liksom till konkret åtgärdsinriktat arbete inom såväl utvecklingsländer som utvecklade länder.
- UNEP har vidareutvecklat sin verksamhet på klimatområdet med särskild inriktning på stöd till utvecklingsländer, bland annat genom partnerskapet med UNDP om integration av klimatanpassningsåtgärder i nationella utvecklingsstrategier och genom informations- och utbildningsinsatser.
- UNEP har genom sitt arbetet med genomförandet av "the Nairobi Framework" bidragit till att fler utvecklingsländer, framför allt i Afrika, deltar i CDM-projekt.

Havsmiljö

Mål

- UNEP har vidareutvecklat sin roll i det globala havsmiljöarbetet till att vara ett strategiskt sektorövergripande organ som på global och regional nivå ökat samarbetet och samstämmigheten inom och mellan olika FN-organ liksom med andra aktörer, i strävan att medverka till arbetet för att nå FN:s millennieutvecklingsmål.
- Ett målstyrt och brett genomförande av UNEP:s marina miljö- och kuststrategi har bidragit till en mer effektiv gemensam förvaltning för skydd och hållbart nyttjande av marina ekosystem, både innanför och utanför nationell jurisdiktion, och därmed förbättrad resiliens för ekosystem och människor i kustområden.
- UNEP har genom ”Global Regional Seas”-processen bidragit till ökad samverkan i genomförandet av regionala strategier för havsmiljöarbetet, till exempel genom erfarenhetsutbyte mellan berörda konventioner.
- Genom att flera svenska institutioner samverkar med UNEP har Sverige etablerat en kanal för svenskt samarbete om havsmiljöfrågor som ger möjligheter att påverka på olika nivåer och att utbyta information och erfarenheter i linje med den svenska politiken för global utveckling.

Miljö och säkerhet

Mål

- UNEP har bidragit till arbetet med miljö och säkerhet genom att delta i samordnade insatser för att förebygga konflikter orsakade av miljöproblem eller för att motverka att miljöproblem uppstår på grund av konflikter.
- UNEP har medverkat till internationella riktlinjer och i insatser för att skapa transparenta och icke-korrupta villkor för kontrakt och koncessioner vid utvinning av naturresurser i kris- och konfliktdrabbade regioner eller länder.
- UNEP arbetar med miljökonsekvensbedömningar i post-konflikt områden.
- UNEP har varit en viktig del av ISDR-systemet¹² för arbetet med uppföljningen av Hyogo Framework for Action 2005-2015 och det förebyggande arbetet av naturkatastrofer.

---

¹²International Strategy for Disaster Reduction (ISDR) är FN:s internationella strategi för naturkatastrofförebyggande arbete med uppgift att arbeta för att skapa motståndskraftiga samhällen genom att främja ökad medvetenhet om betydelsen av katastrofförebyggande arbete som en fullt integrerad del av hållbar utveckling.

Åtgärder

Sverige ska arbeta för att de prioriterade sakfrågorna får framträdande utrymme i UNEP:s arbetsprogram och budget och i UNEP:s medellångsiktiga strategi för 2010-2013, på ett sätt som främjar UNEP:s effektivitet och relevans och i linje med målen ovan.

Svenskt samarbete med UNEP på enskilda sakområden i form av svenska initiativ och arbete med beslutsutkast i styrelsearbetet i första hand koncentreras till de prioriterade sakfrågorna. Sverige ska vidare särskilt främja och stödja rekryteringen av svensk personal till UNEP för arbete med de prioriterade sakfrågorna.

Sverige ska också arbeta för att kopplingar mellan de prioriterade sakfrågorna lyfts upp, belyses och får genomslag i UNEP:s arbete.

8 Ansvarfördelning i genomförandet av UNEP-strategin

Miljödepartementet har det övergripande beredningsansvaret för det svenska UNEP-arbetet inklusive samordning av svenska bidrag och kontakter med UNEP. Miljödepartementet ansvarar för Sveriges bidrag till Miljöfonden liksom för arbetet inför och under styrelsemöten och ministerforum. Departementet ansvarar också för instruktioner till ambassaden i Nairobi inför möten med De ständiga representanternas kommitté (CPR) och till möten i EU:s rådsarbetsgrupp för internationella miljöfrågor (WPIEI) samt till FN-representationen i New York när UNEP-frågor finns på dagordningen. Miljöministern är så kallad Official Contact Person. På internationella enheten finns en samordnare för UNEP-samarbetet.

Utrikesdepartementet ansvarar för samordning av frågor som rör institutionella aspekter relaterade till UNEP:s roll i FN-systemet och systemets övergripande utveckling. UD har också ansvar för utvecklingspolitiska aspekter av UNEP:s arbete liksom för UNEP:s relation till GEF. UD har en nyckelroll i att främja rekryteringen av svenskar till UNEP främst på nivåerna P5-D2.

Övriga departement deltar i UNEP-samarbetet då deras ansvarsområden berörs.

Ambassaden i Nairobi ansvarar för att företräda Sverige i den löpande styrningen av och kontakterna med UNEP-sekretariatet i Nairobi, inklusive i regelbundna EU-samråd, CPR och andra möten på plats. Ambassaden tar emot och för fram gemensamberedda instruktioner från Miljödepartementet och återrapporterar löpande till Miljödepartementet och UD om UNEP:s arbete.

De myndigheter som har mest samarbete med UNEP är **Sida**, **Naturvårdsverket** och **Kemikalieinspektionen**. De ansvarar för beredning och uppföljning av respektive myndighets bidrag till UNEP och ska vid behov vara Regeringskansliet behjälpligt med sakkunskap och deltagare till ministerdelegationer vid styrelsemöten och till expertgruppsmöten som UNEP arrangerar. Inom Naturvårdsverket ska finnas en National Focal Point för UNEP med ansvar för svensk rapportering till Infoterra och unep.net.

Andra statliga myndigheter, däribland Havs- och vattenmiljömyndigheten, Energimyndigheten, Räddningsverket, Rymdstyrelsen och SMHI, ska vara Regeringskansliet behjälpligt med sakkunskap i det UNEP-samarbete som faller inom respektive myndighets ansvarsområde.

Stockholm Environment Institute (SEI) har kompetens inom flera av de i strategin prioriterade sakfrågorna och kan engageras av Regeringskansliet när deras kompetens behövs för att stärka det svenska UNEP-samarbetet. Detta gäller även andra institut såsom Stockholm International Water Institute, Swedish Water House och den Sida-finansierade expertfunktionen SwedBio vid Centrum för Biologisk Mångfald.

UNEP GRID-Arendal (Global Resource Information Database) har ett kontor i Stockholm som sprider information om UNEP i Sverige och bevakar miljösituationen i Östersjöområdet. Svenska myndigheter bör samarbeta med GRID-Arendal och vid förfrågningar ställa upp med expertis och stöd.

9 Uppföljning och utvärdering av strategin

En systematiserad uppföljning av strategin ska ske i samband med de årliga konsultationerna med UNEP och även fungera som en läroprocess för varje berörd aktör. Den löpande uppföljningen av strategin åligger dessa (se avsnitt 8).

En utvärdering av genomförandet av strategin åren 2011-2014 ska göras under 2014. Utvärderingen, som ska utgå ifrån befintliga bedömningar av UNEP:s relevans och effektivitet, ska ligga till grund för en prövning av om någon ny organisationsstrategi för UNEP ska utarbetas.